

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה ממוורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ ישר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יורש

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

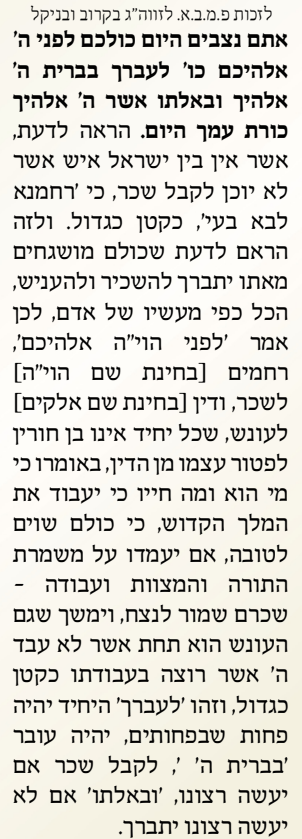
תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא, וה' אמר אלי לא תעבור את הירדן הזה. מצינו מדרש פליאה (הובא בספר עמק
הלכה): בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, ביום הזה נולדתי וביום הזה אמות, הדא הוא דכתיב 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה', ע"כ. וצריך להבין כוונת
המדרש מה נתכוון להודיע בכך שביום זה נולד וביום זה ימות.
ונראה לתרץ עפ"י שמצינו בזוהר (פרשת בהעלותך דף קנה): דכמה פעמים משה רבינו מסר עצמו למיתה על ישראל ולא נתקבלו דבריו, ופעם אחת מסר
עצמו למיתה מתוך רוגזו, ונגרם לו מיתה מחמת כן, והיינו במעשה של המתאוננים שאמר משה לפני הקב"ה 'הרגני נא', מיד היה אסיפת שבעים זקנים
והתנבאו אלדד ומידד שימות משה, ע"כ.
ולפ"ז היינו יכולים לטעון ולומר ח"ו שמשה מת בשביל שקילל את עצמו ומסר עצמו למיתה, והוא גנאי למשה, ובא המדרש להוציא סברא זו שלא נאמר
כן, וזה מה שאמר משה רבנו 'בן מאה ועשרים שנה אנכי היום', ביום זה נולדתי וביום זה אמות, שזה הוא מילוי הימים שנגזר עלי מעת לידתי, והקב"ה
משלים שנותיהם של צדיקים, וממילא מוכח שסיבת מיתתי לא היתה מחמת כעס ח"ו, והראיה על כך הוא שביום זה נולדתי וביום זה אמות, ואם תאמרו
שטעם מיתתי מחמת שקללתי את עצמי ומשום כך נתקצרו שנותי, א"כ מה טעם השלים לי הקב"ה את הימים, הלא מאחר שנתקצרו לי השנים מכל שכן
שיתקצרו הימים, אלא ודאי שמיתתי מחמת שהגיע זמני, ולא מחמת הקללה שמסרתי עצמי למיתה. (זרע שמשון אות א').

לזכות חמ"ב.ר. לרפ"ש והצלה בכ"ע
שופר שנסדק ובקו, ומטלית
על הס"ת. בשו"ת אבני נזר (יו"ד
 סי' שס"ב) נשאל בס"ת שכתב
 הסופר 'ויאמר אלקים', תחת
 שהיה לו לכתוב 'ויאמר ה' בשם
 הוי"ה, והספק הוא אם יקדור את
 המטלית שם הוי"ה.

והשיב האבני נזר, וז"ל:
לכתוב שם על המטלית:
אינו נכון לענ"ד, וכוננים
דברי האוסרים בזה.
והנה יסוד המתירין
לכתוב על המטלית הוא
מדברי המהרי"ק
(שורש קכ"ב) שנתאמץ
לקיים המנהג, והשיב
על דברי מורו ר' יעקב
(שאוסר) וכו'. [אבל
נראה כי] לומר כי הדבק
עושה המטלית עם

לומר כן, דיפה הביא מורו ר' יעקב ממתני' (ר"ה כז).
קא אין עושה אותו אחד. והרי הל"מ כי לחבר הידיעות
לא הוי חיבור רק ע"י גידין. ובודאי אם היה משכחת

יריעה גדולה שכתוב עליה כל התורה, היה כשר. והרי גם במזוזה הלמ"מ לתופרם בגידין (כמו שפירש"י מגילה ח:), ואפ"ה כותבין אותו על עור אחד. רק הלמ"מ שאם

וזה המבחן אם נכנס אהבת התורה בלבבם באמת, בודאי נכנס ג'כ אהבת ישראל, וזהו 'תקרא כל התורה נגד כל ישראל', שידמו להם שהיה עד הנה התנגדות ביניהם, והיו כל ישראל כל אחד 'נגד' חברו, וידבק מעתה כל אחד עם חברו, ויקיימו 'אתם הדבקים', ומהזויבאו 'בה' אליכם', שידבקו עצמם באלקים אמת.

השם האלקים, וידבק מטלית ולכתוב על

וכוונתו, דחיבור שלא ע"י גידין ג"כ
הוי חיבור ונחשב כספר אחת, רק יש

בזה 'פסול', לכן אפשר לומר שנתבטל הפסול ברוב. אבל ס"ת שנמצא בו אות אחת חסר, או שלא נכתב כדין, לא שייך לומר שנתבטל ה'פסול' ברוב, כי אין זה 'פסול',

אלא 'חסר' אות אחת, ובזה לא שייך ביטול ברוב, כי הרוב מועיל רק לסלק דינים ופסולים, ולא להוסיף.

וזה שכתב האבני נזר, וז"ל:
 ואלא דמי נמי לס"ת שנמצא בו
 אות אחת שלא תתקנה
 דפסולה, ולא אמרינן דיבטול
 בכלל הספר. דשאני התם
 דהפסול באות אינו מצד
 הספר, [דהספר פסול, אלא
 דחסר אות], משא"כ פסול
 תפירה שלא בגידין דהיא פסול
 שבספר דוקא ודו"ק, עכ"ל.

והנה הדין הוא באויר פחות מג' בסוכה, דאע"ג דמצטרף לשיעור הסוכה, מ"מ אין יושנים תחתיו, והקשה האבני נזר דא"כ נימא ג"כ במטלית שנדבק, דאע"ג דהפסול

שבו נתבטל, מ"מ מה שכתבו במטלית הוי כקורא בעל פה. וז"ל: אך אכתי יש לעיין לפמ"ש התוס' (עירובין י:) גבי עור האסלא בהכשר עומד מרובה על הפרוץ למעלה, דאף דהפרוץ מצטרף לשיעור, מ"מ הוא עצמו נידון

**עכשיו הזמן לזכות לברכת והבטחת בעל החזון יחזקאל זצ"ל
 "אמליץ טוב לכל מי שילמוד ספרי, וכן אמליץ טוב לכל מי
 שיפרסם את דברי תורתי" !!**

קברו נמצא בקווינס סמוך להציון של הרה"ק בעל שיה אליעזר מיאמפלא ז"ע (בצד ימין) המתפלל שם ונותן צדקה לעילוי נשמתו, ועושה שליח שיודיע בקשתו לאביו החפץ חיים זצ"ל, בטח שיעשה תפילתו פירות

נתפרסם ע"י ש.ה.ב.י.

חדש

מבית מכון מליצי יושר

הגדרות צפנת פענח

על התורה ומועדים
עם ביאורים הערות והארות

הפצה ראשית:
גרינפלד
718.633.8103

אפשר להשיג הספר
בחנות הספרים
המובחרות.

ליתר פרטים ולקנות
הספרים 'הגדרות אבני
מר עה"ת', 'הגדרות אבני
מר - עניני מילה',
'הגדרות חזון ויחזקאל'
עה"ת וכן לקבלת גיליון
'מליצי יושר' בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com

והצדקה. ואמרו באבות העוה"ז דומה לפרוודור וכו' כי הוא יחרב ויבש. וכן אמרו בקידושין 'והיכן אריכות ימיו, לעולם שכולו ארוך' וכו'. ועל זה תקנו לומר 'מן העולם ועד העולם', כדאיתא בפרק הרואה, שלא יאמרו אין עולם אלא אחד. והן הם 'השמים החדשים' שזכר הכתוב (ישעיהו ס"ו) כפי פירוש רז"ל. וכן אמרו (בפרק חלק) שעתיד הקב"ה לחדש עולמו, ושבתותם אלף שנה עושה להם הקב"ה כנפים וכו' ע"ש, ושפיר מלת 'לעולם' כפשטה, דאף כשיבלו שמים וארץ אלו, ויקומו אחרים, הנה תהיה ישועתי צדקתי.

ומצאתי בספרי (פרשת עקב) עה"פ 'כימי השמים על הארץ', ק"ו ומה שמים וארץ שלא נבראו אלא לכבודן של ישראל חיים וקיימים לעולם ולעולמי עולמים, ק"ו לצדיקים. והנה זהו כדברי הרמב"ם שם שכתב 'וצורתן קבועה לעולם', ואפשר דכונתו על השמים החדשים שאמרנו, וכדאייתי התם קרא ד'כי כאשר השמים החדשים'.

ואורו עיני וראיתי כן בתנחומא דשאלה מטרונא אחת, כתיב 'למען ירבו ימיכם', אין אתם קיימים אלא כל זמן ששמים וארץ קיימים, ועתידים שמים וארץ להתבלות שנאמר 'שמים כעשן', א"ל מאותו נביא אני משיבך שנאמר 'כי כאשר השמים החדשים' ע"כ. והן הן דברי הספרי, ולזו נתכוון בודאי 'על השמים החדשים', שר"ל שם שמים וארץ קיימים לעולם כנ"ל, שזה נפסד וזה הוה, ודברי תורה עשירים במקום אחר וכו'. (אוצר המלך הלכות יסודי התורה פ"ב ה"ג).

לזכות חב"ד... להצלחה בכ"ע ונחת וקדושה מכל י"ח

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל. איתא במדרש תנחומא: אין 'וילך' אלא לשון תוכחה, שנאמר 'לכו חזו מפעלות אלהים'. ונראה לפרש לפי מה שהבאתי בפרשת שמות דברי האר"י הק' עה"פ 'לכה ואשלחך אל פרעה', דהנה תיבת 'לכה' יורה שילך מעצמו בלי שישולח מאתו יתברך, ותיבת 'אשלחך' יורה ההיפוך מזה. אבל הענין הוא, כי הקב"ה היה שולחו בשליחות זה, ויש בו רעה שהיא טובה, כי ע"י שליחות הזה נגרם ש'תכבד העבודה על האנשים', והטובה לא באה רק באחרונה שאז יצאו ישראל ממצרים. והנה אף שהכל מאתו יתברך, מ"מ מצינו דאין הקב"ה מייחד שמו זה הרעה, ולכן בבחינת הרע הנמשך בשליחות, זה אמר הקב"ה 'לכה', והיינו שילך מעצמו, ועל בחינת הטוב אמר 'אשלחך' עכ"ד קדשו. וביארנו שם, דלא חפץ משה ללכת עד שאמר לו הקב"ה 'כי אנכי שלחתיך'.

ובזה ביאר שם האר"י הק' מה שמצינו ענין זה גם בנבואת ישעיה' (ישעיה' ו'ח) 'אשמע את קול אדני אמר את מי אשלח ומי ילך לנו, ואמר הנני שלחני'. והנה יש כאן שינוי לשון 'את' מי אשלח, 'ומי ילך לנו', תחלה אמר לשון שליחות ולשון יחיד, ואח"כ אמר בלשון רבים

קח לך סניגור

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר

'הגדרות רבי צדוק על התורה'

(עניני הלכה)

אם לא עכשיו אימת?

עכשיו הזמן לזכות לברכתו והבטחתו!

"אהיה מליץ יושר למי שידפיס דברי!!"

מי שרוצה להנציח שמו בהספר יתקשר למערכת

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

הספר שמסוגל לרפואה

יצא לאור הספריה

מנחה חדשה

שהמחבר רח"ק מופת הדור

מורן רבי ברוך פינחס מסקאלע ז"ע,

כתב בהקדמות

**'אקוה לה' מי שיחזיק
ספר זה בביתו, ובפרט מי
שילמוד בו, כי זכות של
תיבת בראשית ברא יון
עליו שיהיה לו רפואה לכל
אבריו'**

יצא לאור ע"י מכון סל אורות,
מהדורת כיס נוחה במיוחד
אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים
ליתר פרטים אפשר להתקשר ל
minchachadushe@gmail.com

כפרוץ, דדומה לאויר פחות מג' בסוכה דמצטרף ואין ישנים תחתיו ע"ש וכו'. וא"כ הכי נמי במטלית שנדבק דכשר משום שהוא מיעוט ומשלים הס"ת, מ"מ הכתוב במטלית עצמו יפסול, וא"כ מה שכתוב במטלית הוי כקורא על פה.

אך לק"מ, דהנה הר"ן (מגילה בדפי הרי"ף ה:): הכשיר טעות הנמצא בס"ת כמו במגילה, ואף דבתפילין ומזוזה אפי' אות אחת מעכבין, ואין בין ס"ת לתפילין ומזוזה, היינו דוקא במה שמצות ס"ת מדאורייתא כמו תפילין ומזוזה דהיינו כתיבת ס"ת, אבל קריאת ס"ת שהוא מתקנת עזרא לא חמור מקריאת מגילה ע"ש. ואנן לא קיי"ל כהר"ן, והטעם פשוט דנהי דקריאת ס"ת לא חמור מקריאת מגילה, מ"מ ס"ת עצמו חמור ממגילת עצמה, וכל שיש בה חסרון אות אחת, אין שם ס"ת עליה, ממילא הקורא בה לא יצא. אבל בזה שהמטלית מצטרף להכשיר הס"ת, וכיון שהס"ת כשר, שוב דומה לקריאת המגילה שאם השמיט הסופר תיבות או פסוקים וקראו הקורא בעל פה יצא (עי' מגילה יח:). דקריאת ס"ת למדין מקריאת המגילה כנ"ל, כן נראה לי הטעם שגדולי עולם קראו בס"ת שכתוב ע"ג מטלית.

מעתה נבוא לנ"ד בשם קודש הכתוב ע"ג מטלית, כיון דהכתוב ע"ג מטלית אין בו קדושת ס"ת בפ"ע, והקורא בו כקורא ע"פ, רק שמועיל להכשיר הס"ת, והוא כמו טפל ומשמש להס"ת, וזה גרעון בכבוד השם.

לע"נ הג"ר יוסף שלמה כהנמן ב"ר יהודה לייב זצ"ל יא"צ
כ' אלול

שית אלפי שני הוי עלמא. הנה רז"ל (בפרק חלק) אמרו, שית אלפי שני הוי עלמא, וחד חרוב, דאח"כ העולם מתמוטט. וכן הוא בכתוב (ישעיהו נ"א) 'כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה', ופירש"י: ראו כמה הם חזקים ובריאם, ואעפ"כ יבלו. אמנם הרד"ק הקשה על זה, כי אם העולם אובד, איך תהיה ישועה וצדקה אם אין נברא, ואיך מסיים הכתוב 'וישועתי לעולם תהיה'. ומביא בשם אביו שפירש שהוא על דרך הפלגה, כלומר קודם אחרית העולם משאבתו ישועתי, וכמו שאלו קיימים, כן תהיה ישועתו קיימת. אמנם דעת רש"י לפרש המקרא כפשוטו הוא דעת רז"ל.

ועיין במהר"י אברבנאל שפירש הכתוב כי לפי שהעולם יפסד באחרית אלף הששי, 'והארץ כבגד תבלה', א"כ מוכרח ש'ישועתי לעולם תהיה', ר"ל לעולם מיושב, ובהכרח שיושיעם, [וזו]: וזהו שאמר 'וישועתי לעולם תהיה', רוצה לומר לא תהיה תשועתי אחר חורבן העולם והפסדו, כי היא לעולם בהיותו ביישובו תהיה, לא לאחר הפסדו, אלו תוכן דבריו. והנה נתכוון בזה ליישב דברי רז"ל כי העולם יחרב מקושיית הרד"ק, והודה לו כי כשיחרב העולם לא יהיה שייך צדקה וישועה, אבל הונח לו בהוצאת מלת 'לעולם' ממשמעה.

אבל אין זה במשמע. ולא אדע לדעתי איך נעלם מהם ענין עוה"ב המפורסם בדברי רז"ל, והוא מפנינות האמונה וזהו באמת תכלית הישועה

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מוידע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

בקהלת, ר"ל אתם גרמתם מכה הסרה קלה זאת לעשות תולדות מאבות ה", על כן חזקו ואמצו וגו'. עוד רמז אשר רמז, על אלו אבות אשר הם עוד הולכים בכשרות, אמנם בניהם מוסרים למולך להניח בדרך אפיקורסא, ד'מעשה ידיו' נקרא ה'בנים', זה 'להכעיסו במעשה ידיכם', הם מכעיסין להקב"ה ר"ל שרואים בשמחה על גדולתם בנים משחיתים.

ועד"ז מתפרש הנאמר בהושע (יד:ד) 'ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו', והוא כי כמה אבות מוסרים כל הדת כמעט ומבטלים התורה בשביל לכנס אוצר בעד הבנים, וזה בחינת שאומרים 'אלהינו למעשה ידינו', ועד"ז מסיים קרא שם 'אשר בך ירוחם יתום', כי אפילו אם לא היה מניחין יתרון לבנים, כמו כן היה להם, כי בהקב"ה 'ירוחם יתום', וכמו שאמר ריש לקיש על שהניח קבא דמוריקא, קרא עליו 'ועזבו לאחרים חילם', וזה ג"כ ברמז 'בכל נפשך', ר"ל גם נפשות ביתו שיעבד להקב"ה.

וקראת אתכם הרעה. בבעל הטורים מביא ד' במסורה, דין, ואידך 'וקראת שמו ישמעאל', 'וקראת שמו עמנואל', וקראת ישועה חומותיך'. ונראה, כי ארז"ל (סוכה נב:) הקב"ה מתחרט על ישמעאל שברא. ואי אפשר לשער כמה צרות הם בסיבותם, כי כל רשעים אין תולין בטחונם בבורא עולם, אך ישמעאל 'וקראת שמו עמנואל' והיינו 'עמנו אל', דעם כל רעתה הם מתקדשים ומטהרים, ומקום השכינה אצלם, וכאלו הם ממרים עם ה' בקראתם. בכל זאת הבטיח ה' 'וקראת ח"י מאות שנים כבני ישראל'.

לע"ג הגר"ר שלמה זלמן הורביץ ב"ר אהרן זצ"ל אבד"ק פאטיק יא"צ כ"ג אלול

גדרו של בין השמשות. המהר"ל (גור אריה שבת לד.) כתב בנוגע בין השמשות, דלא אמרינן בזה הכלל ד'ספיקא לחומרא', וז"ל: ולא אמרינן דספיקא לחומרא רק בשאר ספיקי דעלמא, לא בספק ביה"ש, דספק דביה"ש איננו שהוא דבר שאפשר לדעת אם הוא יום או לילה ואין אנו יודעים, שזה דוחק גדול לומר שכל התנאים והאמוראים דפליגי בביה"ש לא היו יודעים דבר שאפשר לדעת, ועל כרחך דביה"ש באמת אי אפשר לעמוד עליו אם הוא יום או לילה וכו', ונראה דלמער"ה נמי היה מספקא ליה בביה"ש אם הוא יום או לילה, ועל כן אמרינן ביה ספיקא דרבנן לקולא וכו', תדע דלפי הנראה אף בעירובי חצירות אין מתירין ספק לכתחילה, וכאן אמרי' דספק חשיכה מערבין אפי' לכתחלה, אלא שאינו דומה ספק ביה"ש לשאר ספיקות, עכ"ל.

וכתב הגר"ר ענגיל (גליוני הש"ס שם), וז"ל: נראה כוונתו, דכיון דהוא דבר שלא ניתן לעמוד עליו כלל, לכן זה מורה היות בו ב' הענינים באמת, ענין היום וענין הלילה, ולכן לגבי דרבנן מקלינן בספיקו, כיון שאין זה ספק של טעות לגמרי כשאר ספיקות, דאם הוא כך, אינו כך, ואחד מב' הצדדים טעות בהכרח, רק בביה"ש אם מקלינן מפאת ספק יום, הרי יש בו באמת ענין יום, כיון שהוא זמן שלא ניתן בטבע לעמוד עליו שאינו יום, וכן להיפוך כאשר מקלינן מפאת ספק לילה. וכן ממה

ולשון הליכה. והענין הוא כי אמרו חז"ל (ב"ב יד:): ירמיה כולו תוכחה, וישעי חציו נחמה וחציו תוכחה. דהנה השי"ת היה רוצה לשלוח את ישעי' לב' בחינות אלו, על התוכחה לישראל, ועל הנחמה אם יהיו טובים. וכנגד הנחמה אמר 'את מי אשלח', כי על הטובה הקב"ה מכנה שמו עליה כי הוא המשלחה, ועל כן אמר גם בלשון יחיד, כי הוא האל היחיד פועל הטובות. אמנם על

התוכחה אמר 'מי ילך לנו' בלשון רבים, כי דבר התוכחה הוא מן ב"ד עליון יחד, ואין הקב"ה נזכר יחיד בענין התוכחה, עכ"ד. ובזה יבואר דברי המדרש 'אין וילך אלא לשון תוכחה', דהנה איתא במדרש (ילקוט שופטים פ"ו רמז ס"ב): כן ירמיה בשעה שהיה מתנבא דברי נחמות, היה מיחד שמו, שנאמר 'כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך', אבל בדברי תוכחות כתיב 'דברי ירמיהו'. וכן משה על כל דבור ודבור כתיב 'וידבר ה' / וכשבא להוכיח כתיב 'אלה הדברים', ע"כ. ונמצא כיון דכתיב 'וילך' מעצמו, זה מורה שאין בו טובה רק תוכחה, ועל כן כתיב 'וילך משה', ולא נתייחד שמו של השי"ת עליו.

וואמור"ה הגאון נ"י פירש 'אין וילך אלא לשון תוכחה', שאין לך תוכחה גדולה מזו לכל אדם ילוד אשה כאשר יתבונן משה מת, מי לא ימות. וזהו 'וילך משה' ואמר 'לא אוכל עוד לצאת ולבא', ואין זה אלא לשון תוכחה.

לזכות ש.ה.ב.מ.ר. להצלחה בכ"ע נחת דקדושה מכל יו"ח

כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון וסרתם מן הדרך וגו' וקראת אתכם הרעה באחרית הימים כי תעשו את הרע וגו' להכעיסו במעשה ידיכם. וצ"ב כפל ושינוי הלשון. ונראה לי, דכוונת הכתוב הוא,

דמראשית לא תעשו הרע בפועל, כי כך הוא דרכו של יצה"ר היום אומר לו עשה כן וכו', ובמה מתחילין? בביטול מנהגים שאינן כתוב בתורה מפורש, ואינו רע, כי לא נחשב שעובר על ד"ת, כי אם שסר מן הדרך 'זהו וסרתם מן הדרך', וכעין פורש מדרש ציבור, והיינו כפרש"י (ר"ה י"ז) דפורש מדרסי ישראל, ושוב 'אבות אכלו בוסר ושיני בנים תקהינה', ויצא מזה שורש פורה ראש, עד שבניהם אשר יקומו מאחריהם גם הם סרים עד בריונות בפועל, עד שבאים להכעיס ר"ל, כדכתב

רש"י (בחוקות כו:טו), וזה 'כי השחת תשחיתון', לא פעם אחת, כי אם השחתה בתר השחתה, מתחילה רק 'וסרתם מן הדרך אשר צוית' המקובל הלכה למשה מסיני, ולבסוף יצא מזה אשר 'וקראת אתכם הרעה באחרית הימים כי תעשו הרע וגו' להכעיסו במעשה ידיכם', ר"ל הבנים נקראו 'מעשה ידיכם', כדכתב רש"י

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו לתלמוד כל התורה שבכתב ושבועל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: לתלמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נפתרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל יו"ח

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

ספרים מבית מכון מליצי יושר

הפצה ראשית: גרינפילד 718.633.8103
אפשר להשיג הספר בתנאות הספרים המוכרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון 'מליצי יושר' בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

מרן הגר"י אברמסקי סיפר, שכשביקר פעם בגייטסהד וביקשוהו לדרוש לפני הבחורים, סירב ולא הועילו הפצרותיהם של ראשי הישיבה. הטיעון שלו היה שמימינו לא דרש בציבור לפני שהכין מראש את המשפט שבו יתחיל, ואת המשפט שבו יסיים. עוד הוסיף ואמר לנו במשך ארבעים שנות כהונתו כדיין, ראה הרבה בעלי דינים שיכלו לזכות בדין, כי היתה להם טענה אחת צודקת, אבל הם השקיעו את כל המאמץ בטענות אחרות ולכן הפסידו, אני ראיתי את הטעות שהם עושים, אבל לא יכולתי לעזור להם, כי לדיין אסור להתערב בעניינים אלה. כשדיבר פעם על לומדי קבלה, אמר: לא כל לומד קבלה הוא בר סמך בקבלה. וסיפר, שפעם בא אליו ראש ישיבת מקובלים ידועה בירושלים ותבע ממנו מדוע אינו לומד קבלה, ואמר מרן הגר"י זצוק"ל לאחר מכן, עד כמה שאני לא יודע קבלה, כבר ראיתי שאותו ראש ישיבה לא מבין בקבלה. והוסיף בה שבלומדי בבית מדרשו של הגר"ד סאלאוויצקי זצ"ל בן מרן הגר"י זצוק"ל, שמעתי שגם מרן הגר"י זצוק"ל נשאל מדוע אינו לומד קבלה, וענה שאין לו רב שיכול ללמוד ממנו קבלה.

גימטריה 'שם מה', ד'שם' בחינת שכינה הקדושה בסוד הכתוב 'ויעש דוד שם', 'מה' בחינת ז"א, כלומר שעושה על ידי זה יחוד ז"ל, ועוד יותר דשכינה הקדושה עולה עם ניצוצות קדושות, היא מתפארת 'קמ' דייקא (זהר ח"ג יג.) בסוד הכתוב לעתיד לבוא 'קבה תסובב גבר', 'אשת חיל עטרת בעלה' (עיין באגרת הקודש בספר הקדוש תניא ד"ה אשת חיל עטרת בעלה), ואז כשם שגורם גאולה לשכינה הקדושה שלא תצטרך על ידו לרדת לקליפות, וזה 'גאולה שלמה', גם הוא נגאל, כמבואר במדרש (בראשית רבה פ"ב ט') שאדם נגאל בכל יום, וממילא עיד"ז באה 'רפואה שלמה', כמבואר בגמרא (מגילה יז:) דסמיכת רפואה לגאולה נלמד מפסוק 'הסולח לכל עוונכי' ע"י התשובה, ואז 'הרופא לכל תחלואיכא'.

לע"ג הגר"ר אליהו פנחס ב"ר משה צ"ל יא"צ כ"ג אלול מה היה הדין אלמלי 'הלל' של שיעור אכילת פרס. הנה בשיעור אכילת פרס, יש לחקור איך היה הדין בלא ההלכה, אם בלא ההלכה דכדי אכילת פרס, היינו אומרים דבעינן שיאכל כזית בבת אחת ממש, ואפילו בכדי אכילת פרס לא היה מהני, ובאה הלכה לומר דכדי אכילת פרס מהני, או דבלא ההלכה היה מצטרף לכזית אפילו ביותר מכדי אכילת פרס, ועל זה באה ההלכה לומר דדוקא בכדי אכילת פרס מצטרף. ומצינו בזה סתירה. דבזבחים (דף ע.) לענין נבילת עוף טהור שמטמא בבית הבליעה, איתא דצריך שיאכל את הכזית בכדי אכילת פרס, ולא אומרים שהיות וטומאת נבילת עוף טהור הוי חידוש, שייך צירוף גם ביותר מכדי אכילת פרס, ע"ש. הרי דבלי ההלכה למשה מסיני, היה צירוף כזית לאכילה גם ביותר מכדי אכילת פרס. ואילו בחולין (דף קג:) לענין איסור אכילת אבר מן החי, אמרו, דאם חלק האבר לשנים קודם שנתנו לתוך פיו, ולא אכל את שני החצאים בבת אחת, פטור. ופירש"י, שהיות

ונאמר בו חידוש שגם גידין ועצמות מצטרפין לשיעור כזית, לא נאמר באכילתו צירוף בכדי אכילת פרס, אלא צריך שיאכלנו בבת אחת, עכ"ד. א"כ חזינו איפכא, דבלי ההלכה למשה מסיני היה צריך לאכול את הכזית בב"א. ותירץ החזון יחזקאל (יומא פ"ג ה"א), דכיון דנע"ט אינו 'טומאת אכילה', רק 'טומאת מגע', לכן הו"א דסגי ב'דרך אכילה', אפילו אם אינו חשיב 'אכילה' ממש, וקמ"ל דבאכלה יותר מכדי אכילת פרס, אין זה 'דרך אכילה'. וז"ל: אולי יש לחלק ולומר אימתי אמרינן שסתם אכילה בבת אחת, היינו דוקא לענין חיובא, דבעינן אכילה ממש, כלומר שחייב כשבלע במעוי דוקא, כמבואר בכתובות (דף ל ב) 'מתחייב בנפשי לא הוה עד דבלע', ומסתימת הסוגיא משמע דזה הוא אליבא דכולי עלמא בין לאביי ובין לרבא. אבל לענין טומאת עוף טהור בבית הבליעה בעינן רק 'דרך אכילה'. שהרי רבא סובר (נדה מב, ב) שמטמא בבית הסתרים [והיינו אף קודם שבלע, משום דאין זה טומאת אכילה, רק טומאת מגע].¹ וכיון דבעינן רק 'דרך אכילה', הו"א שאפילו באכלה ביותר מכדי אכילת פרס הוה נמי

שאינ בזמן ההוא זריחות השמש כביום גמור, וגם לא נסתלק השמש לגמרי כמו בלילה, מוכח היות לו ב' העיניים, שכבר הותחל בו ענין לילה, ועדיין בו ענין יום, כן נראה כוונתו, עכ"ל.

והנה המהר"ל שם כתב וז"ל: ויראה דביה"ש הוי כמו חזקה, כיון שאין ביה"ש יום גמור בזריחות השמש, ועכ"פ לאו יום גמור הוא נחשב, ולפיכך נחשב זה כמו חזקה, עכ"ל. וכתב הגר"י ענגיל, וז"ל: מה שדימה אותו לחזקה, וכתב דספק ביה"ש הוא כמו חזקה, עדיין צ"ע להבין כוונתו. ושוב ראיתי להמהר"ל בגור אריה (עירובין ל: ד"ה ולפרוש, ודף לו. ד"ה ומאי שנא) שכתב או תחלת היום קונה עירוב, איננה פלוגתא בזמן, דלמ"ד סוף היום כו' יוקנה העירוב יותר קודם מלמ"ד תחלת היום, דזה אינו, דלשניהם קניית העירוב הוא בזמן אחד בביה"ש, ורק דבביה"ש הא יש ב' עיניים, ענין יום וענין לילה, ובזה הוא דפליגי דלמר ביה"ש קונה עירוב מפאת ענין יום שבו, דבזה הוא סוף יום העבר, ולמר קנייתו הוא מפאת ענין לילה שבו, דבזה הוא תחלת יום הבא, ע"ש בארוכה.

והנה לשון הברייטא (שבת לד:): 'מטילין אותו לחומר שני ימים', לשון זה מתפרש ג"כ לא מתורת ספק, רק דיש בו באמת ענין ב' הימים, דיש בו באמת ענין היום וענין הלילה, ולכן מטילין אותו לחומר שניהם כפי היות בו שני העיניים באמת וכו'. ולפ"ז יש קצ"ע בהא דאמרין (שבת לה:): דהעושה מלאכה בב' ביה"ש, חייב חטאת ממ"ג. ואמאי, נימא נמי דגם על שניהם יחד יופטר מפאת שלא עשה המלאכה בשבת גמור, וכי היכא דפטור בביה"ש הא' מפאת שאינו שבת גמור, דיש בו ג"כ ענין יום ערב שבת, כך הרי ה' ראוי שיהיה גם בב' ביה"ש, ולא ה' לנו לומר ממ"ג, כיון דיש באמת ב' העיניים, ודוק היטב מאוד.

לע"ג הגר"ר אברהם נחמיה ב"ר אהרן אריה צ"ל יא"צ כ"ב אלול

ישתבח שמו לעד. יש לפרש על פי דברי הזרע קודש (פרשת ויגש), ד'ישתבח' גימטריה י' פעמים 'חסד', והיינו כשיתעוררו החסדים בכל עשר ספירות הקדושות, אז 'שמן' ספירת המלכות שנקראת 'שם', בסוד הכתוב (שמואל ב' ח"ג): 'ויעש דוד שם', תתכלל גם כן בהחסדים ויתמתקו הדינים, 'לעד' גם שם הקדוש אכדט"ם שהוא גימטריה 'עד'.

והחזירנו בתשובה שלמה לפניך. בשמונה עשרה יש ג' ברכות שיש בהם תיבת 'שלימה', 'בתשובה שלימה', 'גאולה שלימה', 'רפואה שלימה'. נפל בדעתי שהכוונה לפי שהחוטא מוריד ניצוצות קדושות שבנשמתו לתוך הקליפות, ושכינה הקדושה בששת ימי המעשה רגליה יורדות לתוך הקליפות לברר מהם אותן הניצוצות קדושות, וכשהחוטא שב בתשובה, הוא מוציא אותן הניצוצות קדושות משם, ושוב אין צורך לשכינה הקדושה לרדת לשם. אם התשובה 'שלימה'

¹ רבינו מסיים: כן ישלח הו"ה ב"ה תיכף רפואה שלימה לאשתי 'לאה בת רבקה', שהראשי תיבות עולים ד' מילואי הו"ה ברוך הוא, ומחלת הסוכרת כליל יחלון ממנה ולא תסבול מזה כל ימי חייה, אמן כן יהי רצון.

² ע"י בזה במנ"ח (מ' קס"א אות ט"ו), שו"ת זרע אברהם סימן י"ג אות ט', טוב טעם ודעת קמא סימן צ"ה, חלקת יואב י"ד ס' ט' ד"ה דע, כלי חמדה וישלח אות ג', בית שיערים ח"ג סימן ל', נחלת יושע י"ד ס' ט"ו.

הרה"ק בעל מגן אברהם מטריסק זי"ע, כתב בהקדמת הספר למי שילמוד ספרו
'מגן יהיה לכל ההוגים בו'

³ הגר"ח (הלכות אבות הטומאות) מביא ראיה מכאן דהוי טומאת מקום.

⁴ והוסיף החזון יחזקאל, וז"ל: ובזה מבואר הא דתני בספרא (פ' אחרי): אבל טמא בגדים בתוך הפה, תלמוד לומר 'נפש'. ולכאורה קשה למה ליה קרא 'נפש', תיפוק ליה שבתוך הפה אינה מטמאה מדכתיב 'אכילה'. אלא דסלקא אדעתיה כיון שהאכילה האמורה כאן היינו רק שבעינן 'דרך אכילה', אולי גם בנתנה בתוך הפה שהיא דרך התחלת האכילה נמי מטמאה, תלמוד לומר 'נפש', בבית נפש היא מטמאה.

רבינו בחיי לרבינו בחיי ב"ר אשר ז"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב ז"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

טובה תוכחת מגלה מאהבה מסתרת. שלמה המלך הודיענו עיקרים גדולים במדת התוכחה, ולמד דעת את העם כי החיים דבקים עם התוכחה, והמיתה דבקה עם מי ששונא התוכחה. החיים דבקים עם התוכחה, הוא שכתוב 'ודרך חיים תוכחות מוסר', וכתב 'אורח לחיים שומר מוסר', וכתב 'מפרא לשון עץ חיים', יאמר: כי רפואת הלשון, והוא התוכחה, הוא עץ החיים. והמיתה דבקה במי ששונא התוכחה, הוא שכתוב 'מוסר רע לעוזב אורח שונא תוכחת ימות', יאמר: כי עוזב אורח, והוא שעובר על דברי תורה לשעה, אבל אינו שונא התוכחת, יהיה נשפט במוסר רע, ייסרנו ה' למען ישוב מדרכו הרעה. אבל מי שהוא שונא התוכחת לא יספיק לו שיהיה נשפט ביסורין, כי אין לו תקנה, ועל כן יהיה נשפט במיתה.

אהבת התוכחה הוא אות ומופת על טובת המדות, ושנאת התוכחה עדות גדולה על רוע הטבע ועל פחיתות המדות, ועל זה אמר 'אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך', המוכיח לחבירו ראו לו שיגלה אליו מצפוני האמת ואינו ראו להתניף לו, רק שיצדיק אותו במה שראוי, וירשיענו במה שראוי, שהרי צדיק ורשע שני הפכים, ומי שנמלט מדרך מדת הרשע, אינו נקרא צדיק עד שיתקרב למעלת הצדיק, לפי שמדת הרשע בקצה הראשון, ומדת הצדיק בקצה האחרון, וזה הנמלט ממדת רשע הוא באמצע, ומפני זה ראוי המוכיח לגלות אל הנוכח כל האמת בעניניו ובמעשיו כי היא התוכחת העקרית, ולכן אמר שלמה 'טובה תוכחת מגולה מאהבה מסתרת', טוב מי שמוכיח לחברו ומדבר אתו קשות ומודיעו האמת בפניו ומראה לו שנאה בדברי פיו, יותר ממי שיש לו אהבה מסתרת שאוהב בחירו בחזרי לבו, ואינו מוכיחו על מה שרואה בו. ויש שפירשו: 'טובה תוכחת מגולה', שהכתוב דבק ראשו עם סופו, כלומר טובה תוכחת מגולה כשהיא באה 'מאהבה מסתרת', כלומר שהמוכיח מוכיחו מאהבה.

'דרך אכילה', דומיא דהו"א דגם בתוך הפה מטמא, [קמ"ל דבאכלה יותר מכדי אכילת פרס אין זה 'דרך אכילה', כיון דפחות מכזית אינו חשיב אכילה], עכ"ל.

והנה מדבריו חזינן דסובר דפחות מכזית אינו 'דרך אכילה'. וכ"כ האו"ש (מאכלות אסורות פי"ד ה"ד), ובשירי קרבן (נזיר דף כז. ד"ה מה פליגין). ברם זה תלוי אם פחות מכזית אינו אכילה כלל, או דזה אכילה, רק דלענין חיובים ואיסורים צריך כזית. ואם אמרינן דזה חשיב אכילה, א"כ שפיר הוי כ'דרך אכילה'. ונראה מדברי החזון יחזקאל דסובר דפחות מכזית אינו אכילה כלל, ולכן באכלו יותר משיעור אכילת פרס, נחשב שלא כ'דרך אכילה'.

לע"ב בחבור אברהם בן ג'מילה ענתבי ע"ה יא"צ י"ט אלול

טבילה בערב שבת ובשבת. צריך לבאר מאי המקור שנוהגים לטבול בכל ערב שבת דהא מהגמ' לא נזכר בזה, אבל המקור של טבילה ערב שבת זהו מהזוהר הק' (פ' תרומה) שמבואר שם דרב המנונא סבא הוה סליק מנהרא בכל ערב שבת. ומבואר בכתבי האריז"ל כי תוספות שבת ניכר ומתגלה במצח

האדם תיכף אחר הטבילה הנזכר, אבל עיקר הגילוי הוא רק אחר חצי היום, ודוקא אם טבל כבר והסיר ממנו קליפין דחול ע"י הכוונות, כנודע שקליפין דחול הם בגדי חול של נפש האדם, ואפשר שכל מה שיהיה קרוב לליל שבת, יתגלה יותר תוספות שבת. ומבואר בכתבי האריז"ל כל מיני סדר כוונות שצריכים לכוין בשעת טבילה עש"ק, וכן מבואר מה שצריכים לכוין בשעת רחיצת ידיים ורגלים עש"ק.

והנה בטבילת שבת בבוקר, דעת הגר"א, מובא במעשה רב (סימן קכ"ה) וז"ל: טבילה בשבת אם צריך לקרי, מוטב לטבול במוצ"ש, ולא בשבת, כי אי אפשר להזהר שלא יבוא לידי סחיטה ויוצא שכרו בהפסדו וכו' עכ"ל. וכן מבואר בפסקי הגר"א בהלכות שבת, וא"כ מבואר לפי שיטת הגר"א דמוטב לטבול במוצ"ש ולא בשבת. ובירושלים ששם היו תלמידי הגר"א, היו בשבת בבוקר סגורים כל המקואות כדי שלא יטבלו בשבת בבוקר משום חשש סחיטה, עד שפעם הגה"צ רבי אורי אורינשטיין זצ"ל שרר גוי וישר דלת המקוה בשבת בבוקר, ומאז השאירו המקואות פתוחות בירושלים בשבת בבוקר.

אמנם בכתבי האריז"ל (שער הכוונות שער ו') מבואר הענין שצריכים לטבול בש"ק בשחרית, וז"ל: ענין הטבילה דשחרית דשבת, הנה אם נטמא בקרי או בתשמיש המיטה אין צורך להזכיר כי הטבילה אז מוכרחת, אבל אף אם לא הוצרך לטבול לסבה הנזכר, צריך לטבול בבוקר ביום שבת, והוא כי בדמיון מה שביארנו לעיל שצריך לטבול בכל ערב שבת להפריש מן החול לשבת, כן צריך עתה טבילה אחרת, כי הפרש גדול יש בין קדושת ליל שבת לקדושת יום שבת שהוא קדושה יתירה, אבל החילוק ההוא כי בערב שבת הוצרך לב' טבילות, האחד להפשיט בגדי חול מעל נפשו, והב' להתדבק ולהמשיך בו קדושת שבת, אבל עתה בבוקר יום שבת, די לו בטבילה אחת להמשיך עליו קדושה עליונה של יום השבת, ואינו מפשיט מעליו ח"ו קדושת יום שבת, עכ"ל. וא"כ מבואר בדברי האריז"ל שצריכים לטבול ביום שחרית בשבת קודש בבוקר, ואינו חושש לבוא לידי סחיטה כמו

הגר"א ז"ל שחושש. וראיתי שמביאים שהגאון מוהר"ר אברהם פאלאג"ר זצ"ל כתב וז"ל: טבילת יום שבת שחרית דבר גדול היא כטבילת כהן גדול ביוה"כ, עכ"ל. זאת תורת העולה הלכה למעשה: (א) אלו שטובלין רק בערב שבת, הנה מקור מנהג הזה הוא מהזוהר הק' [אבל מהגמ' שבת דף כ"ב רק מבואר שיש מצוה לרחוץ פניו ידיו ורגליו], ובכתבי האריז"ל מאריך בזה ומבואר שם שצריכים שני טבילות, אחת לכוין להוריד מעל נפשו הלבשים של חול, טבילה שניה להתדבק ולהמשיך עליו קדושת שבת, וכל מיני כוונות מבואר בכתבי האריז"ל הידוע ליודעי חן. ואלו שטובלין בע"ש יש שני ענינים: א' לטבול, ב' עוד ענין לרחוץ פנים ידיים ורגלים במים חמין דוקא כמו שמבואר בגמ' שבת, והאריז"ל ביאר למה דוקא מים חמין דוקא, וא"כ ביארנו המקור לאלו שנוהגים לטבול רק בערב שבת.

ובשבת בבוקר יש הרבה שלא טובלין שחוששים לשיטת הגר"א, כי אז אי אפשר ליזהר שלא לבוא לידי סחיטה ויצא שכרו בהפסדו, וא"כ יש להם גם על

מי לסמוך שלא לטבול בשבת בבוקר. אמנם בכתבי האריז"ל משמע שיש מצוה וקדושה עליונה, וצריך לטבול רק טבילה אחת לכוין להמשיך על נפשו קדושה עליונה של יום שבת קודש. וגם מבואר בספה"ק שטבילת שבת בבוקר חשוב כמו טבילת כהן גדול ביוה"כ, ובאמת החסידים מקפידים מאוד לטבול בשחרית בש"ק בבוקר ודבר גדול מאוד הוא, ויש להם על מי לסמוך בזה. ואלו שטובלין רק בערב יוה"כ לאלו טובלים כל השנה, יש להם גם על מי לסמוך, ואלו הם התוס' והרא"ש ורבינו יעקיה והטור וכן הרמב"ם וכו' שפוסקים שבטלה טבילת עזרא, וכן בשו"ע לא נזכר טבילת עזרא רק בערב יוה"כ וכו', וכ"כ הטור והרא"ש שטובלין ערב יוה"כ אבל בלי ברכה, משמע שהיו טובלין אבל בלי חובה, ולכן חולה יכול לפטור עצמו גם מטבילה זו. ובשל"ה הק' משמע שזהו מצוה גדולה והוא יותר מקודש משאר קדושות הטבילות, ועיקר הטבילה זהו מטעם שני דברים: (א) משום קרי. (ב) משום תשובה. וא"כ לאלו שטובלין רק בערב יוה"כ ולא בכל השנה, יש להם גם על מי לסמוך ותפילתם מתקבלת על פי ההלכה. ואלו שנוהגים שטובלים בכל יום ויום במקוה טהרה ובמסירות נפש בחורף ובקיץ וכו', יש להם ברכה וקדושה גדולה, ואם היו נוהגים כשורה ממש, היו יכולים להגיע להשגה כמו שביאר האריז"ל שצריך שיהיה האדם טהור בכל עת, כי אין דבר יותר מוכרח וצריך אל האדם לענין השגה, וא"כ אלו שטובלין כל יום ויום, אם היו נוהגים כשורה בכל דבר ודבר, היו בטח מגיעים להשגה. וכדי לסיים מה ששמעתי מחסידים, שכשאדם נמצא במקוה מתחת המים, אז הוא נמצא בקודש הקדשים, ויכול לבקש מה' כמו שנמצא בקודש הקדשים ובקשתו תתקבל. ויש להוסיף שמבואר בשל"ה הק' כי סגולת הטבילה היא להחזיר הנשמה למקומה, כי מי שהוא טמא אין לו נשמה ונפרט מי שפגם וכו', ואף אם ישוב אין הנשמה חוזרת עד שיטבול במקוה. (שערי זבול גיטין ט"ז).

ביותר מכדי אכילת פרס, עכ"ד. והטעם דבאמת בעינן כזית בכא"פ, היינו משום דאין הנבילה מטמא אלא ע"י אכילה [אפילו אם זה טומאת מגע או מקום או משא], לכן אע"ג דאיכא כזית של נבילה בבת אחת בבית הבליעה, מ"מ לא נחשב 'אכילה', אינו מטמא.

ובקובץ שיעורים (ביצה אות כ"ט) תירץ, דכיון דנע"ט אינו 'טומאת אכילה', לכן הו"א דבעינן רק שיהא הנבילה בבית הבליעה, ואין צורך אכילה כלל, וז"ל: י"ל דהא דקאמר בטומאת בית הבליעה כיון דחידוש הוא, היינו דאי לא קרא, הו"א דלענין טומאת בית הבליעה, לא צריך כלל לדיני אכילה, דגזירת הכתוב הוא דנבלת עוף טהור מטמאה בשעה שהיא בבית הבליעה [או מכח מגע, או משא, או טומאת מקום], וא"כ אין נפ"מ, אם אכלה ביותר מכדי אכילת פרס, כיון דמ"מ עכשיו יש כזית בבית הבליעה, ואפילו אכלה שלא כדרך אכילתה נמי יטמא. קמ"ל קרא, דצריך שיעור אכילת פרס, והיינו משום דתלוי בדיני אכילה, [דאפילו אם טמא מכח מגע או משא, או מכח מקום בית הבליעה, מ"מ צריך גם אכילה, כמו שהבאנו במבוא], ומזה ילפינן דה"ה באוכלה שלא כדרך אכילה טהור, ולפי"ז הו"א מצי למימר דאיצטרך קרא דצריך לאוכלה כדרך אכילה.

^ה ומצינו בזה תירוצים נוספים: בשו"ת חתם סופר (או"ח סי' קמ"ב) תירץ, דהגמ' בחולין סוברת שסתם אכילה הוי ככזית וכשואכלו בבת אחת. והתחדש בהלכה שמספיק לאוכלו בכדי אכילת פרס, ולכן באבר מן החי שלא נאמרה ההל"מ, נשאר הדין שצריך לאוכלו בבת אחת. ואילו הגמ' בזבחים סוברת שסתם אכילה הוי בכל שהוא, והתחדש בכל האיסורין שצריך כזית וגם שצריך שיאכלו בכדי אכילת פרס, ולכן בנבילת עוף טהור שהוי חידוש, היינו אומרים שגם אם צריך כזית עכ"פ א"צ שיהיה בכדי אכילת פרס.

ובשו"ת אחיעזר (ח"ג סימן ה' אות ה') תירץ, דלגבי אבר מן החי אין החסרון שהאכילה לא היתה בבת אחת, אלא שבאבר מן החי נאמר תנאי שצריך שיאכל בשר גידין ועצמות אע"פ שגידין ועצמות אינם ראויים לאכילה. ועל זה אמרינן שאם חלקו מבחוץ דהיינו באופן שהפריד את הגידין והעצמות מהבשר, התבטל הצירוף של הגידין והעצמות לבשר. אבל לענין נבילת עוף טהור שהגידין והעצמות לא אכלו בכדי אכילת פרס, אמרה הגמ' שהיה אפשר לומר שכיון שהוי חידוש שמתמא, מצטרפת האכילה גם ביותר מכדי אכילת פרס.

עוד תירץ האחיעזר לפי הרש"ש (נדה מב: בתוך ה' יצתה), שהצירוף של נבילת עוף טהור הוא רק באופן שכל הכזית נמצא יחד בבית הבליעה. דלפ"ז לא קשה מיד, דכיון שכל הכזית נמצא בחד, לכן הו"א שמצטרפים אף יותר מכדי אכילת פרס, משא"כ בשאר אכילה שאין כל הזית נמצא בבת אחת, אין צירוף

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר :

בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמתי (ספר מנחם ציון).
נפתרם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאטמט שליט"א